

Aspecte din istoria matematicii universitare timișorene în perioada 1920 – 2024

PROF. UNIV. EMERIT DR. MIHAIL MEGAN

PREȘEDINTELE SECȚIEI ȘTIINȚE MATEMATICE DIN CADRUL AOȘR

CONF. UNIV. DR. TRAIAN CEAUȘU

DEPARTAMENTUL DE MATEMATICĂ

Introducere. Semnificația evenimentului și emoția responsabilității

- ▶ Este o cinste și o onoare pentru mine să vorbesc despre istoria matematicii universitare de pe meleagurile timișorene.
- ▶ Sunt încărcat de emoție și de responsabilitate deoarece trebuie să vorbesc despre o sută de ani de matematică universitară la Timișoara.
- ▶ În același timp sunt bucuros de faptul că în fața unui auditoriu de elită putem să spunem încă o dată cât de necesar și cât de important este să faci educație matematică.
- ▶ Matematica ca știință cu multiple aplicații teoretice și practice, deoarece disciplinează gândirea, de-a lungul vremurilor a ocupat un loc important în procesul de învățământ.
- ▶ Oamenii care au aprins făclia matematicii pe aceste meleaguri au dat dovadă de o mare și deosebită responsabilitate față de societate.

- ▶ Au militat pentru înființarea institutelor de învățământ superior și au insistat ca forurile locale să construiască clădiri corespunzătoare procesului de învățământ. Pe de altă parte au făcut apel la matematicienii de elită ai timpului să facă parte din corpul profesoral al instituției noastre de învățământ.
- ▶ În unele monografii consacrate istoriei matematice din Timișoara, despre unii profesori de matematică se vorbește de faptul că erau adevărate enciclopedii. Cunoșteau în profunzime disciplinele matematice pe care le predau și aveau o largă cultură umanistă. Puteau purta discuții despre literatură, artă, istorie, filozofie sau religie. Aceasta explică faptul de ce doreau ca instituția lor să aibă o bibliotecă bine dotată și bine informată.
- ▶ Au militat pentru înființarea unui complex studentesc dotat cu cămine și cantine.
- ▶ În cele ce urmează vom trata activitatea matematică universitară timișoreană, acceptând ca etapele evoluției matematicii din Timișoara universitară să fie împărțite după etape istorice mai importante. Ele marchează momentele cruciale pentru dezvoltarea matematicii și culturii timișorene.

Începuturile matematicii universitare în Timișoara. Momentul Traian Lalescu

- ▶ Visul bănățenilor de a avea un institut de învățământ superior s-a împlinit în anul 1920 când matematicianul român Traian Lalescu (1882–1929) a reușit să înființeze Institutul Politehnic din Timișoara. Traian Lalescu este atât întemeietorul Școlii Politehnice din Timișoara cât și Primul ei Rector (1920–1921).
- ▶ Deoarece provenea dintr-o familie originară din Banat, matematicianul Traian Lalescu a rămas în permanentă legătură cu această zonă. Participând la Conferința de Pace de la Paris din anul 1919, Traian Lalescu susține că Banatul, care de-a lungul istoriei a fost sub dominația turcească, maghiară și germană, merită să facă parte din România Mare.
- ▶ Menționăm că Traian Lalescu reprezintă primul moment care contribuie la aducerea matematicii universitare pe meleagurile timișorene.
- ▶ Întors în țară în 1920, Traian Lalescu și-a asumat sarcina de a înființa Școala Politehnică din Timișoara. El a reușit acest lucru deoarece pe de o parte era o personalitate matematică cunoscută, iar pe de altă parte, așa cum l-a caracterizat academicianul Miron Nicolescu (1903-1975), Traian Lalescu a susținut o mișcare matematică intensă în țara noastră.

- ▶ Din punct de vedere matematic, Traian Lalescu ne-a lăsat un careu de ași.
- ▶ În 1900 construiește în analiza matematică un șir deosebit al cărui studiu necesită multă inventivitate.
- ▶ A scris prima monografie matematică consacrată ecuațiilor integrale. Aceasta se numește *Introducere în teoria ecuațiilor integrale*. A fost publicată în limbile română, franceză și poloneză, la București în 1911, la Paris în 1913 și la Varșovia în 1918. Cu această monografie Traian Lalescu a format un triunghi al Bermudelor în Europa. De monografia anterior amintită se interesau la Paris, Emile Picard (1855-1941) și Edouard Goursat (1858-1936), la Roma, Vito Volterra (1860-1940), iar la Göttingen în Germania, David Hilbert (1862-1943) și Erhard Schmidt (1876-1959).
- ▶ Un alt domeniu de cercetare în care a avut rezultate deosebite îl reprezintă seriile trigonometrice.
- ▶ Pentru a veni în sprijinul elevilor și profesorilor de matematică din învățământul preuniversitar Traian Lalescu a înființat în anul 1921 *Revista de Matematică* din Timișoara.

- ▶ Menționăm că revistele de matematică *Recreații Matematice de la Iași*, *Gazeta Matematică de la București* și *Revista de Matematică din Timișoara* cu toate că au peste un secol de viață, ele sunt mai vii și mai tinere ca oricând.
- ▶ Traian Lalescu a lăsat în urma sa și o monografie intitulată *Geometria triunghiului*, publicată postum la Paris în 1937 și la București în 1958.
- ▶ Profesorul de geometrie Gheorghe Țițeica (1873–1939) l-a apreciat foarte mult pe Traian Lalescu. Când au mers să fie prezentat viitorilor socri, Gheorghe Țițeica despre Traian Lalescu a spus: Acest tânăr este o persoană cu un cap care face cât șapte moșii. În anul 1921, după decesul soției, pentru a putea crește pe cei doi fii ai săi, renunță la funcția de rector.
- ▶ Pentru ceea ce a făcut pentru români, Traian Lalescu a lăsat urme, i-a ajutat pe cei tineri, a dăruit și a iubit, devenind o emblemă.
- ▶ Continuăm prin a spune că momentul Traian Lalescu, în istoria începuturilor matematicii universitare din Timișoara, durează din 1920 până în 1940.

Începuturile matematicii universitare în Timișoara. Refugiul Facultății de Matematică a Universității din Cluj la Institutul Politehnic din Timișoara

- ▶ Urmează cel de-al doilea moment care durează din 1940 până în 1948. În anul 1940, refugiul Facultății de Matematică a Universității din Cluj la Institutul Politehnic din Timișoara este considerat un moment matematic nou sosit pentru meleagurile timișorene.
- ▶ O instituție de învățământ superior este valoroasă dacă pe lângă cursurile și seminariile care se țin cu studenții, organizează și seminarii de catedră. La aceste seminarii de catedră se țin prelegeri, se fac expuneri, se discută unele probleme matematice, se fac schimburi de idei, iar cei cu talent și experiență, îi îndrumă pe cei tineri dornici de afirmare.
- ▶ Cadrele didactice de la Cluj împreună cu colegii de la Timișoara au organizat Seminarii Științifice și au creat un spirit universitar autentic la Școala Politehnică din Timișoara.
- ▶ Norocul învățământului superior matematic timișorean constă în faptul că în 1944 o parte din colectivul clujean nu s-a mai întors acasă. Mulți profesori au rămas la Politehnica din Timișoara. Prin munca lor, pe de o parte au contribuit la prestigiul *Școlii Politehnice din Timișoara*, iar pe de altă parte au militat pentru înființarea unei instituții universitare de învățământ superior în Timișoara

Institutul Pedagogic din Timișoara. Prima Facultate de Matematică - Fizică

- ▶ Guvernul Petru Groza a publicat în Monitorul Oficial Nr. 177 din 3 august 1948 Decretul Lege Nr. 175 pentru Reforma învățământului românesc. În Monitorul Oficial Nr. 249 din 25 octombrie 1948 este publicată Decizia Nr. 263327 care prevede înființarea Institutului Pedagogic din Timișoara cu o singură facultate, Facultatea de Matematică-Fizică.
- ▶ La această facultate durata studiilor a fost: de 3 ani între 1948–1952, de 4 ani între 1952–1957 și de 5 ani între 1957–1962. Între 1952–1958 a funcționat o secție de studii serale cu durata de 5 ani. Între 1956–1962 a funcționat secția de studii la fără frecvență cu durata de 5 ani.
- ▶ Conducătorul Institutului Pedagogic din Timișoara se numea Director.
- ▶ Institutul Pedagogic din Timișoara a funcționat în perioada 1948–1962.
- ▶ Trei din cei patru directori ai săi au fost profesori de matematică: 1948–1951 Prof. dr. Mihail Ghermănescu; 1951–1952 Conf. dr. Ioan Bâtea; 1956–1962 Prof. dr. Gheorghe Th. Gheorghiu.
- ▶ La 1 septembrie 1956 se înființează în cadrul Institutului Pedagogic din Timișoara și Facultatea de Filologie.

- ▶ Începând cu anul 1959 se înființează Institutul Pedagogic de 3 ani din Timișoara. Acesta cuprindea Facultățile de Matematică, Fizică-Chimie, Filologie, Științele Naturale și Agricole, Istorie și Geografie, Arte Plastice și Educație Fizică.
- ▶ În perioada 1959–1962, la Institutul Pedagogic din Timișoara, ca revistă de specialitate se editau Lucrările științifice ale Institutului Pedagogic din Timișoara.
- ▶ La Institutul Pedagogic din Timișoara activitatea didactică și de cercetare era organizată pe catedre. Erau două catedre: Catedra de algebră-analiză și Catedra de geometrie. Șefi de catedră la Catedra de algebră-analiză au fost: 1948–1952 Prof. dr. Mihail Ghermănescu; 1952–1957 Prof. dr. Gheorghe Th. Gheorghiu; 1957–1962 Prof. dr. Emanoil Arghiriade, Șefi de catedră la Catedra de geometrie au fost: 1949–1957 Prof. dr. Nicolae N. Mihăileanu; 1957–1966 Prof. dr. Gheorghe Th. Gheorghiu.
- ▶ Ajunși aici este bine să spunem câteva cuvinte despre profesorii care s-au transferat de la Institutul Politehnic din Timișoara la Institutul Pedagogic din Timișoara. Ne facem datoria să menționăm că transferul nu s-a făcut brusc. El s-a făcut treptat. Meritul acestor profesori constă în faptul că la început au desfășurat o activitate didactică la cumul, predând în paralel ore la cele două institute. Când au făcut transferul complet s-au angajat, pe lângă activitatea didactică, și la o muncă administrativă care a transformat Institutul Pedagogic din Timișoara în Universitatea din Timișoara.

Primul Director al Institutului Pedagogic din Timișoara

- ▶ **Mihail Gh. Ghermănescu** (1899-1962) a elaborat în 1926, sub conducerea lui Traian Lalescu, o teză de doctorat cu subiectul *Asupra integralei Poisson*. Deoarece Traian Lalescu a decedat în 1929, teza a fost susținută în 1934, în fața unei comisii formată din Dimitrie Pompeiu (1873-1954), Teodor Angheluță (1882-1964) și Simion Stoilov (1887-1961). În analiza matematică ca și Traian Lalescu a construit un șir, care azi se numește Șirul lui Ghermănescu. Dacă Șirul lui Traian Lalescu are limita $1/e$, Șirul lui Ghermănescu are limita e . Se știe că șirul cu limita e a fost construit de Leonhard Euler (1707-1783), care este considerat cel mai prolific matematician al tuturor timpurilor. Prin Lalescu și Ghermănescu analiza matematică românească este pusă la mare cinste.
- ▶ Din punct de vedere matematic, Mihail Ghermănescu, după Traian Lalescu, se bucură în străinătate de cea mai mare notorietate. În ceea ce privește activitatea de Director al Institutului Pedagogic din Timișoara, Mihail Ghermănescu a încercat să rezolve problema spațiului de activitate și problema formării corpului profesional. Privind în urmă putem spune că în mare parte a reușit. Mihail Ghermănescu a pus Institutul Pedagogic din Timișoara pe picioare și l-a învățat să meargă. În perioada 1948-1952 a predat în cumul atât la Institutul Politehnic din Timișoara cât și la Institutul Pedagogic din Timișoara. Apoi s-a retras la București.
- ▶ Mihail Ghermănescu, deoarece provenea dintr-o familie de profesori de muzică, a fost și un talentat cântăreț, fiind absolvent al claselor de canto și de operă de la Conservatorul de Muzică din București.

Al Doilea Director al Institutului Pedagogic din Timișoara

- ▶ **Ioan Bâtea** (1915–1992), absolvent al Universității din Cluj, a venit la Institutul Pedagogic din Timișoara în anul 1950. Fiind Directorul Institutului Pedagogic din Timișoara în perioada 1951–1952 a lăsat urme durabile, în ființa institutului deoarece faptele sale au avut un caracter de revoluție. Spirit și personalitate puternică, profesorul Ioan Bâtea și-a îndeplinit exemplar multiplele sarcini de conducere, dând dovadă de responsabilitate socială și de calități organizatorice. Profesorul Ioan Bâtea a fost slujitorul matematicii universitare timișorene în perioada 1950–1975. În această perioadă de glorie, din 1962 până în 1969 a fost șeful catedrei de Analiză Matematică, iar din 1969 până în 1974 a fost șeful catedrei de Teoria Funcțiilor. Nu putem omite faptul că în perioada 1972–1974 a fost decanul Facultății de Matematică-Mecanică.
- ▶ Faptele sale, atitudinea sa și cuvintele sale au avut o mare priză la mintea și sufletul studenților săi. Lecțiile profesorului Ioan Bâtea erau dominate de un spirit critic, de o analiză lucidă a conceptelor matematice și de un demers logic al demonstrațiilor.
- ▶ Atitudinea profesorului Ioan Bâtea față de muncă a fost sănătoasă, surprinzătoare și ieșită din comun. Uneori spunea: Când am fost tânăr am fost pus să fac pentru ca să învăț. Mai târziu am fost pus să fac pentru că știam. Tot ceea ce am făcut a fost din curiozitate, din dorința de a cunoaște și mai ales din plăcere. Subliniez. Din plăcere.

Al Patrulea Director al Institutului Pedagogic din Timișoara

- ▶ **Gheorghe Th. Gheorghiu** (1908-1979) a fost Director al Institutului Pedagogic din Timișoara în perioada 1956-1962. A fost un om energic și autoritar. În anul 1935 la Universitatea din București și-a susținut teza de doctorat cu subiectul *Asupra funcțiilor meta-sferice*. Fiind un profesor universitar de formație veche, Gheorghe Th. Gheorghiu în calitate de Director al Institutului Pedagogic din Timișoara a realizat următoarele.
- ▶ Înființarea unei reviste științifice de matematică a institutului. Lucrările științifice ale Institutului Pedagogic din Timișoara au apărut în perioada 1959-1962.
- ▶ Dotarea cu cărți și reviste de matematică a bibliotecii institutului a fost cea de-a doua realizare a sa.
- ▶ Demersurile pentru construcția unei clădiri spațioase care să asigure spațiul necesar activităților didactice, științifice și administrative au fost realizate parțial.
- ▶ A reușit să finalizeze clădirea cu două etaje, corpul vechi al universității de azi, în care funcționează Facultatea de Fizică. Menționăm că construcția acestei clădiri a fost începută de Mihail Ghermănescu. În paralel cu aceste demersuri a cerut autorităților locale să amenajeze Bulevardul Vasile Pârvan.

- ▶ A militat pentru transformarea Institutului Pedagogic din Timișoara în Universitatea din Timișoara cu mai multe facultăți. În același timp a susținut ca o unitate de învățământ superior să fie condusă de Rector și nu de Director. La 16 octombrie 1962, Consiliul de Miniștri a hotărât ca Institutul Pedagogic din Timișoara să devină Universitatea din Timișoara. Orgolios din fire Gheorghe Th. Gheorghiu a dorit să fie primul Rector al Universității din Timișoara. Aceasta nu era pe placul forurilor locale de partid și de stat care doreau ca portofoliul de Rector să fie ocupat de bănățeanul Ioan Curea.
- ▶ Cu această ocazie Gheorghe Th. Gheorghiu se retrage din conducerea administrativă rămânând doar la conducerea științifică a catedrei de geometrie.
- ▶ Este bine să precizăm faptul că în perioada 1941-1957, Gheorghe Th. Gheorghiu a predat diverse discipline matematice la Politehnica din Timișoara. Întrucât toată viața a fost un înflăcărat admirator al marelui geometru Gheorghe Țițeica (1873-1939) de la analiza matematică a trecut la geometrie. În cartea sa dedicată Istoriei Matematicii în România, Ștefan Andonie îl caracterizează pe Gheorghe Th. Gheorghiu ca fiind unul din îndrumătorii principali ai școlii de geometrie din Timișoara.

Un careu de ași. Profesori devotați

- ▶ **Nicolae N. Mihăileanu** (1912-1998) a predat cursuri de geometrie. Cursurile sale se remarcă prin claritate și acuratețe și serveau ca model atât pentru tinerii săi colaboratori cât și pentru studenții care reprezentau viitorii profesori de matematică.
- ▶ În perioada 1935-1949 la Universitatea din București a avut norocul să fie asistentul lui Dan Barbilian (1895-1961), Miron Nicolescu (1903-1975) și Gheorghe Vrânceanu (1900-1979). Teza de doctorat cu titlul *Obiecte geometrice în geometria diferențială*, având ca îndrumător pe Gheorghe Vrânceanu (1900-1979), a fost susținută în anul 1949.
- ▶ În perioada 1949-1957 a predat în paralel atât la Institutul Politehnic din Timișoara cât și la Institutul Pedagogic din Timișoara. A legat prietenii strânse cu profesorul Octavian Emil Gheorghiu (1921-1997) de la Politehnica din Timișoara și profesorul Petre Stanciu (1926-1996) de la Universitatea din Timișoara.
- ▶ Este demn de remarcat faptul că Nicolae N. Mihăileanu (1912-1998), Constantin Ionescu-Bujor (1908-1970) și Constantin Ionescu-Țiu (1908-1992) au scris manualul de Geometrie în spațiu pentru liceu, secția reală.
- ▶ Profesorul Nicolae N. Mihăileanu a publicat un număr însemnat de cărți de matematică la edituri prestigioase: *Geometrie diferențială neeuclidiană*, Editura Academiei, București, 1964; *Elemente de geometrie proiectivă*, Editura Tehnică, București, 1966; *Istoria matematicii în două volume*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1974 și 1981.

- ▶ **Emanoil Arghiriade**(1903-1969) a schimbat dulcele târg al Iaşilor cu meleagurile timișorene, fiind profesor la Institutul Politehnic din Timișoara în perioada 1943-1962. În perioada 1948-1962, în paralel a predat și la Institutul Pedagogic din Timișoara. În 1962 s-a transferat la Universitatea din Timișoara. A fost pasionat de geometrie, elaborând în 1941 la Facultatea de Științe din Iași teza cu titlul *Geometria axială diferențială a curbilor strâmbe*. Trebuie remarcat faptul că această lucrare a fost scrisă sub influența a doi mari matematicieni români, Octav Mayer (1895-1966) și Dan Barbilian (1895-1961). După o anumită perioadă, Emanoil Arghiriade a fost atras de studiul unor probleme de algebră, realizând lucrări în domeniul inversului generalizat. În acest mod, Emanoil Arghiriade a câștigat o notorietate de algebrist. În volumul opt al Analelor Universității din 1970, deci la un an după moartea sa, profesorul Emanoil Arghiriade a fost caracterizat în felul următor: Importanța activității didactice a profesorului Emanoil Arghiriade cu greu poate fi apreciată la adevărata sa valoare. A instruit serii numeroase de elevi și studenți, a predat cursuri elegante de mare originalitate, cu mult tact pedagogic și simț al măsurii.
- ▶ În cursurile sale cele mai noi teorii matematice au fost expuse riguros pe căile cele mai simple. A tipărit manuale universitare minunate ce vor servi la multe generații de studenți. A îndrumat tinerii cercetători și a condus doctoranzi.
- ▶ Și toate acestea le-a făcut la un înalt nivel al calității, fără zgomot, muncind continuu din toate puterile trupului și minții sale.

- ▶ **Ion P. Popescu** (1927-1999), în perioada 1945-1950 la Universitatea din București, a urmat cursurile Facultății de Matematică-Fizică. În perioada 1950-1956 a predat la Institutul Politehnic din Timișoara. Aici a acceptat colaborarea cu profesorul Gheorghe Th. Gheorghiu, sub conducerea căruia obține în 1971 doctoratul în geometria diferențială. Este demn de menționat faptul că fiind un colaborator apropiat al profesorului Gheorghe Th. Gheorghiu, împreună cu acesta s-a transferat în 1956 la Institutul Pedagogic din Timișoara. Ion P. Popescu pe tot parcursul vieții sale didactice, a dat dovadă de o căldură umană ieșită din comun. Din motive politice titlul de profesor universitar i-a fost acordat abia în 1993.
- ▶ Cartea *Geometrie afină și euclidiană*, Editura Facla, Timișoara, 1984 ne arată că Ion P. Popescu a fost un strălucit profesor.
- ▶ Lucrarea *Drum din trecut* publicată de Ion P. Popescu în anul 1994 prezintă exact și în detalii modul în care s-a trecut de la Institutul Pedagogic din Timișoara la Universitatea din Timișoara.

- ▶ **Petre Murariu** (1904-1977), între anii 1928-1936, a fost încadrat ca profesor de matematică la Gimnaziul din Strehaia și la Școala Superioară din Drobeta Turnu-Severin. În perioada 1936-1940 a predat la Seminarul Pedagogic Universitar din Cluj-Napoca. Între 1940-1962 a predat Matematici elementare la Institutul de Siderurgie.
- ▶ În perioada 1962-1969, în calitate de conferențiar predă la Universitatea din Timișoara, cursurile de Istoria Matematicii și Metodica Predării Matematicii. Pedagog cu calități deosebite, timp de peste un deceniu a îndrumat cu competență practica pedagogică a studenților la disciplinele de matematică.

Lista manualelor litografiate sau tipărite de cadrele didactice de la Institutul Pedagogic din Timișoara

- ▶ Nicolae N. Mihăileanu, Geometrie analitică, Institutul Pedagogic din Timișoara, 1952
- ▶ Nicolae N. Mihăileanu, Conice. Cuadrice, Institutul Pedagogic din Timișoara, 1952
- ▶ Nicolae N. Mihăileanu, Geometrie neeuclidiană, Editura Academiei Române, București, 1954
- ▶ Ioan Bâtea, Curs de Calcul diferențial și Calcul integral, 3 volume, Institutul Pedagogic din Timișoara, 1955
- ▶ Colectivul Catedrei de Geometrie, Culegere de probleme de geometrie analitică, Institutul Pedagogic din Timișoara, 1955
- ▶ Nicolae N. Mihăileanu, Curs de geometrie diferențială, Institutul Pedagogic din Timișoara, 1955
- ▶ Petre Stanciu, Culegere de probleme de geometrie diferențială, Institutul Pedagogic din Timișoara, 1955
- ▶ Petre Murariu, Matematică Elementară, 3 volume, Institutul Pedagogic din Timișoara, 1956
- ▶ Maria Neumann, Bazele geometriei, Institutul Pedagogic din Timișoara, 1956
- ▶ Emanoil Aghiriade, Curs de Algebră superioară, Institutul Pedagogic din Timișoara, 1960
- ▶ Gheorghe Th. Gheorghiu, Elemente de Algebră și Geometrie analitică, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1961

Absolvenții de elită ai Institutului Pedagogic din Timișoara

- ▶ Absolvenții de elită ai facultății de Matematică-Fizică au fost reținuți ca preparatori sau asistenți. În anul 1951, din prima generație 1948-1951 au fost reținute: Minerva Marta Labonțiu-Bocșa, Liubița Gavrilovici-Stanciu și Valentina Malachi-Drecin.
- ▶ Liubița Stanciu, în perioada 1951-1967, la Facultatea de Matematică-Fizică a Institutului Pedagogic a predat cursul de Geometrie diferențială. Apoi, s-a transferat la Catedra de Matematică a Institutului Politehnic. În perioada 1967-1985 a predat cursul de Geometrie analitică și diferențială.
- ▶ Valentina Drecin a predat numai la catedrele de Matematică-Fizică și Matematică-Mecanică de la Institutul Pedagogic și respectiv de la Universitate.
- ▶ Minerva Bocșa fiind o personalitate foarte puternică, mai întâi a trecut de la Astronomie la Analiză Numerică și apoi și-a îndreptat pașii spre Secția de Informatică.
- ▶ Pavel Cazan, Achim Dragomir, Constantin Popa (1928-1995), și Petre Stanciu (1926-1996) au fost reținuți în anul 1952 și au făcut parte din cea de-a doua generație de studenți 1949-1952.

- ▶ În anul 1954, din cea de-a patra generație de absolvenți 1951-1954 au fost reținuți Gheorghe Drecin (1923-1992), Dumitru Mihăilescu și Paraschiva Peto-Dogomir.
- ▶ În anul 1956, cea de-a șasea generație de studenți 1953-1956 a avut un singur lider, Velinca Pleșa-Albu.
- ▶ Din cea de-a opta generație de studenți 1955-1958, pentru Matematică, în anul 1958 au fost reținuți Monica Mureșan-Reghiș și Virgil Obădeanu.
- ▶ În anul 1959 din cea de-a noua promoție 1956-1959 au fost reținuți Emil Boroș și Andrei Racz.
- ▶ În fine în 1960 din cea de-a zecea promoție 1957-1960 au făcut parte Adrian C. Albu și Ștefan Mărușter.
- ▶ La Institutul Pedagogic din Timișoara, prima promoție cu durată de 5 ani a început cursurile în anul universitar 1957-1958. La absolvire în anul 1962 au fost reținuți ca preparatori următorii absolvenți: Dumitru Opriș, Eugen Bercei, Dumitru Gașpar, Emil Schwab, Maria Șipoș-Popa, Rodica Bolza-Ionescu.
- ▶ În anul 1963 au fost reținuți: Gheorghe Constantin și Dumitru Hărăguș, iar în anul 1966 urmează: Octavian Dogaru, Viorel Hiriș, Paul Topuzu este reținut în anul 1967, iar Gheorghe Eckstein, devenit asistent în anul 1968.

Înființarea Universității din Timișoara

- ▶ La 16 octombrie 1962, Consiliul de Miniștri a hotărât ca Institutul Pedagogic din Timișoara să devină Universitatea din Timișoara. Cu această ocazie se înființează Facultatea de Matematică-Mecanică, Facultatea de Filologie și Facultatea de Fizică.
- ▶ Facultatea de Matematică-Mecanică avea trei secții: Analiză Matematică, Geometrie și Matematică-Fizică. Secția de Matematică-Fizică se desființează în anul 1966.

Profesori de matematică Rectori ai Universității din Timișoara

- ▶ Următorii profesori de matematică au fost Rectorii Universității din Timișoara:1962-1971 Prof. Dr. Ioan Curea;1971-1975 Conf. Dr. Petre Stanciu;1975-1984 Prof. Dr. Constantin Popa;1996-2000 Prof. Dr. Dumitru Gașpar.
- ▶ **Ioan Curea** (1901-1977) în perioada 1962-1971 a fost primul Rector al Universității din Timișoara.
- ▶ Cursurile universitare dintre anii 1920-1927 le-a făcut la secția de Matematică a Facultății de Științe a Universității din Cluj. Tot la Universitatea din Cluj obține titlul de doctor în anul 1937 cu teza Determinarea polului ceresc pe cale astro-fotografică. În august 1940 se refugiază la Timișoara.
- ▶ Între anii 1943-1962 funcționează ca profesor la Institutul Politehnic din Timișoara. În 1962 a trecut la Institutul Pedagogic de 5 ani din Timișoara.

Profesori de matematică Rectori ai Universității din Timișoara

- ▶ Ioan Curea a fost un simbol al orașului Timișoara, deoarece a înzestrat centrul universitar cu o Stație Seismologică, cu un Observator Astronomic, cu un Planetarium și cu o Bibliotecă de Matematică. În permanență a supravegheat construcția clădirii în care funcționează azi Universitatea de Vest din Timișoara.
- ▶ A obținut rezultate deosebite în domeniile Astronomiei și Seismologiei. Aceste rezultate se cunosc sub denumirea de Formulele Curea și Undele Curea. A fost un dascăl înțelept știind să îmbine seriozitatea cu umorul și blândețea.
- ▶ **Petre Stanciu** (1926-1996) a urmat Facultatea de Matematică-Fizică a Institutului Pedagogic din Timișoara în perioada 1949-1952.
- ▶ În perioada 1957-1968 a făcut parte din Catedra de Matematică a Institutului Politehnic din Timișoara, unde a predat cursul de Geometrie analitică.
- ▶ În anul 1968 se transferă la Universitatea din Timișoara, Facultatea de Matematică-Mecanică. În perioada 1971-1975, Petre Stanciu a fost Rectorul Universității din Timișoara. Apoi a fost șeful Catedrei de Matematică de la Facultatea de Științe Economice. În această calitate a condus un colectiv care a elaborat cartea *Matematici aplicate în economie*, Editura Facla, Timișoara, 1981.

Profesori de matematică Rectori ai Universității din Timișoara

- ▶ Petre Stanciu a fost un colaborator apropiat al profesorului Nicolae N. Mihăileanu. Acesta a condus un colectiv din care au făcut parte atât Petre Stanciu cât și Liubița Gavrilovici-Stanciu, care a elaborat cartea Culegere de probleme de geometrie sintetică și proiectivă, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1971.
- ▶ **Constantin Popa** (1928-1995) a făcut parte din a doua promoție a Facultății de Matematică-Fizică a Institutului Pedagogic din Timișoara, absolvind facultatea în anul 1952. Când era student în anul al treilea a fost numit preparator la aceeași facultate. A urcat toate treptele ierarhice: 1952-1953 asistent, 1953-1964 lector, 1964-1974 conferențiar, 1974-1995 profesor. Sub conducerea academicianului Tiberiu Popoviciu (1906-1975), în anul 1972 a obținut titlul de doctor în matematică. Profesorul Constantin Popa a fost un analist prin excelență și s-a manifestat ca atare în toată cariera sa didactică. A fost șeful Catedrei de Analiză în perioadele 1969-1972 și 1974-1990.

Profesori de matematică Rectori ai Universității din Timișoara

- ▶ Înzestrat cu echilibru și pragmatism, Constantin Popa în perioade destul de delicate a fost un excelent manager al Universității din Timișoara. A fost prorector între anii 1953-1969 și 1972-1976 și apoi rector între anii 1976-1984. Avea un calm deosebit și o putere de convingere ieșită din comun. Oricine se ducea în cabinetul lui intra cu ideile sale și ieșea susținând ideile și părerile lui Constantin Popa.
- ▶ Nota distinctivă a lecțiilor sale era precizia definirii conceptelor și rigoarea demonstrațiilor. Insista asupra lucrurilor importante. Spunea: Este bine să reținem acest aspect al noțiunii deoarece ne trebuie mai la vale. A militat pentru o analiză matematică modernă care are la bază teoria mulțimilor. Profesorul Constantin Popa a coordonat scrierea unei culegeri de probleme de analiză matematică la nivelul de rigoare cerut de dezvoltarea matematicii contemporane.

Profesori de matematică Rectori ai Universității din Timișoara

- ▶ Culegerea Introducere în Analiză Matematică prin exerciții și probleme apărută la Editura Facultății, Timișoara, 1976 și are ca autori pe Constantin Popa, Viorel Hiriș și Mihail Megan.
- ▶ Aceasta a fost prima culegere de probleme de analiză matematică în care aspectele calitative au fost abordate în mod predilect.
- ▶ Impactul avut de această carte este dovedit prin citările ei în cărțile, manualele, cursurile și culegerile de probleme care au fost publicate ulterior. Profesorul Constantin Popa, în perioada 1971-1993 a condus seminarul de catedră de Teoria structurilor. A contribuit din plin la încurajarea afirmării tinerelor talente, prin publicații de tip preprint, care au avut un rol foarte important pentru afirmarea matematicii timișorene.

Profesori de matematică Rectori ai Universității din Timișoara

- ▶ **Dumitru Alexandru Gașpar** a fost Rector al Universității de Vest din Timișoara în perioada 2000-2004. Încă din timpul studenției și-a manifestat simpatia față de Analiză Funcțională, elaborând sub conducerea Profesorului Mircea Răghiu (1930-2010) lucrări cu care a participat la sesiunile științifice studențești. Apoi, în 1979, la Universitatea din București, sub conducerea Profesorului Ciprian Foiaș (1932-1988) a obținut titlul de doctor cu o teză în care a studiat proprietăți ale operatorilor semi-grupurilor de contracții liniare în spații Hilbert. A condus Seminarul de Operatori Liniari și Analiză Armonică în cadrul căruia s-a studiat interpolarea spațiilor Banach și a operatorilor liniari.
- ▶ A fost șeful Catedrei de Analiză Matematică în perioadele 1992-1996, 2000-2004 și al Departamentului de Matematică în perioada 2004-2008. În perioada 1973-2008 a patronat Colecția de Monografii Matematice. Începând cu anul 1976, în colaborare cu Institutul Național pentru Creație Științifică și Tehnică și a organizat Conferințele Internaționale de Teoria Operatorilor. Aceste conferințe se organizează și în prezent la Universitatea de Vest din Timișoara.

Prima etapă 1962-1974 Dezvoltarea Facultății de Matematică - Mecanică

- ▶ De-a lungul celor 62 de ani de existență din 1962 și până în 2024 Facultatea de Matematică a cunoscut perioade de progres, perioade de stagnare, dar și perioade de regres. Aceste perioade, pe de o parte, depind de vremurile istorice, deoarece oamenii sunt sub vremuri și nu vremurile sunt sub oameni, iar pe de altă parte depind atât de studenți cât și de devotamentul cadrelor didactice.
- ▶ Având în vedere dezvoltarea economică, Facultatea de Matematică-Mecanică acceptă să înființeze în anul 1971 Secția de Informatică.
- ▶ Facultatea de Matematică-Mecanică a desfășurat activitatea în perioada 1962-1974. În această etapă, Matematica de la Universitatea din Timișoara cunoaște un progres. Acest progres se manifestă prin calitatea revistelor științifice, a seminariilor de catedră, a școlii doctorale și prin buna pregătire a studenților.

-
- ▶ Progresul facultății de Matematică-Mecanică din perioada 1962-1974 se manifestă și prin modul nou de abordare al teoriilor matematice predate. Structurile matematice fundamentale sunt prezentate în spiritul curentului modernist al Școlii Bourbaki: teoria mulțimilor, structurile algebrice fundamentale și varietățile diferențiabile sunt prezentate la cele trei cursuri de bază, respectiv analiză, algebră și geometrie. Acest lucru rezultă din cursurile litografiate și cărțile tipărite.

Lista cursurilor litografiate și a cărților tipărite în perioada 1962 – 1974

- ▶ Ioan Bâtea, Funcții reale și elemente de topologie, Tipografia Universității din Timișoara, Timișoara 1969
- ▶ Ioan Bâtea, Lecții de teoria integrării, 3 volume, Tipografia Universității din Timișoara, Timișoara 1972, 1972, 1973
- ▶ Emanoil Arghiriade, Curs de Algebră superioară. Algebră liniară, 2 volume, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1962, 1963
- ▶ Emanoil Arghiriade, Achim Dragomir, Paraschiva Dragomir, Algebră, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1964
- ▶ Ion Cojoară, Achim Dragomir, Elemente de Algebră superioară, Manual pentru clasa a XII-a reală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1968
- ▶ Nicolae N. Mihăileanu, Maria Neumann, Fundamentele geometriei, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1973
- ▶ Mihail Megan, Viorel Hiriș, Controlabilitate, stabilitatea și optimizarea sistemelor liniare în spații Hilbert, Colecția Monografii Matematice, Universitatea din Timișoara, 1975
- ▶ Mircea Reghiș, Paul Topuzu, Ecuații diferențiale ordinare. Lecții de sinteză pentru examenul de licență, Universitatea de Vest din Timișoara, 1977
- ▶ Dan I. Papuc, Adrian C. Albu, Elemente de Geometrie diferențială globală, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983
- ▶ Mihail Megan, Integrala, Universitatea din Timișoara, Facultatea de Științe ale Naturii, Catedra de Matematică, Timișoara, 1985

Primele elite ale Facultății de Matematică-Mecanică

- ▶ De la Facultatea de Matematică-Mecanică din promoția 1964-1969 în anul 1969 au fost reținuți: Ion Doru Albu, Ștefan Balint și Mihail Megan.
- ▶ Din următoarea promoție 1965-1970 în anul 1970 au fost reținuți: Gheorghe Bocșan, Gheorghe Ivan și Viorel Radu.
- ▶ Din promoția 1966-1971 în anul 1971 au fost reținuți absolvenții Paraschiva Popovici și Nicolae Petru Suciu.
- ▶ Din promoția 1967-1972 în anul 1972 a fost reținut Petru Preda.
- ▶ Promoția 1969-1973 îi are ca lideri pe Ghiocel Groza, Tudor Rațiu și Mircea Puta.

Un profesor cu har și talent matematic înăscut

- ▶ **Mircea Alexandru Reghiș (1930–2010)** În perioada 1949–1954, Mircea Alexandru Reghiș a fost student bursier al Facultății de Matematică a Universității din Sverdlovsk, azi Ekaterinburg, de lângă Stalingrad. Acolo a învățat foarte multă carte de la profesorul Ioeli Ghilevici Malkin.
- ▶ În perioada 1955–2010 a fost cadru didactic la Facultatea de Matematică de la Institutul Pedagogic din Timișoara devenit ulterior Universitatea din Timișoara. A colaborat cu trei mari titani ai Matematicii Românești: Miron Nicolescu (1903-1975), Andrei Halanay (1924-1997) și Ciprian Foiaș (1932-1988).
- ▶ În anul 1967, la Universitatea din București, profesorul Mircea Alexandru Reghiș a susținut public teza de doctorat, Contribuții la studiul comportărilor asimptotice ale soluțiilor ecuațiilor diferențiale liniare și cvasi-liniare în spațiile Banach, conducător științific fiind academicianul Miron Nicolescu (1903-1975).

- ▶ În anul 1969, alături de profesorul Constantin Popa, profesorul Mircea Alexandru Reghiș înființează seria de prelegeri a Facultății de Matematică. Profesorul Mircea Alexandru Reghiș a fost coordonatorul Seminarului de Ecuații Funcționale în perioada 1969-1995, iar în perioada 1995-2000 a coordonat Seminarul de Ecuații Diferențiale. Domeniul ecuațiilor diferențiale este cea mai importantă idee a matematicii deoarece prin acest domeniu ni se dezvăluie faptul că natura poate fi modelată iar profesorul Mircea Alexandru Reghiș știa să facă foarte bine acest lucru.
- ▶ Cu toate că în munca administrației s-a implicat foarte puțin, fiind prodecanul facultății în perioada 1971-1972, profesorul Mircea Alexandru Reghiș rămâne o mare personalitate a matematicii timișorene.

Gazeta profesională Integrala Performanța în Matematică

- ▶ Profesorii de matematică care au predat la Universitatea din Timișoara au fost mereu preocupați de pregătirea profesională a studenților lor. Pentru aceasta au găsit diverse metode de a le pune la dispoziție probleme de analiză matematică, algebră și geometrie. Una din aceste metode a fost gazeta profesională de matematică Integrala.
- ▶ Primul număr al acestei gazete a apărut în anul 1949, deci la un an de la înființarea Institutului Pedagogic din Timișoara. În anul 1958 cu ocazia sărbătoririi a 10 ani de la înființarea Institutului Pedagogic din Timișoara a fost litografiat tot materialul care a apărut la Integrala.
- ▶ În anul 1959 a fost litografiat cel de-al doilea volum. Acesta conține problemele din anul universitar 1958/1959. Colectivul de redacție al acestui volum a fost format din: Maria Bica, Liubița Stanciu și Valentina Drecin.

- ▶ Începând cu anul universitar 1979/1980 sub îndrumarea lui Mihail Megan, Facultatea de Științe ale Naturii a hotărât să reactiveze gazeta de probleme de matematică Integrala. Gazeta reactivată a publicat lucrări prezentate în cadrul cercurilor științifice studențești, precum și lucrări premiate la sesiunile de comunicări ale studenților. De asemenea, gazeta a publicat și soluțiile problemelor interesante și dificile.
- ▶ În activitatea gazetei Integrala s-au evidențiat: Titu Andreescu, Silviu Birăuaș, Ileana Bâtea, Mihail Bakonyi și Cornel Bălțeanu. În munca sa, Mihail Megan a fost ajutat de Virgil Obădeanu și de Viorel Hiriș.

A doua etapă 1974 - 1990 Perioada de stagnare

- ▶ În anul 1974 Facultatea de Matematică-Mecanică se unifică cu Facultatea de Fizică, Facultatea de Științe Naturale și cu Facultatea de Educație Fizică și formează Facultatea de Științe ale Naturii, care funcționează până în anul 1990.
- ▶ Perioada 1974-1990 este o perioadă de stagnare în istoria matematicii universitare pe meleagurile timișorene. În această perioadă nu s-au făcut avansări iar cei mai buni absolvenți nu mai erau opriți ca asistenți pentru învățământul superior. Erau trimiși să facă un stadiu de trei ani în producție. În acest fel progresul matematic al tinerilor a fost oprit. Puțini absolvenți ai facultății noastre au reușit să treacă peste acest obstacol.
- ▶ Pe de altă parte în perioada 1976-1988 cadrele didactice de la Facultatea de Științe ale Naturii de la Universitatea din Timișoara au reușit să tipărească la Editura Facla din Timișoara, la Editura Didactică și Pedagogică din București și la Editura Academiei Române cărțile consacrate disciplinelor matematice predate.
- ▶ În acest fel se arată că Matematica de la Timișoara poate concura cu Matematica care se preda la renumitele Universități din Iași, București și Cluj.

Lista acestor cărți este următoarea

- ▶ Constantin Popa, Viorel Hiriș, Mihail Megan, Introducere în Analiză matematică prin exerciții și probleme, Editura Facla, Timișoara, 1976.
- ▶ Emil Boroș, Dumitru Opreș, Introducere în Optimizarea liniară și aplicații, Editura Facla, Timișoara, 1979.
- ▶ Mihail Megan, Analiză matematică reală, Tipografia Universității Timișoara, 1981.
- ▶ Gheorghe Constantin, Ioana Istrățescu, Elemente de analiză probabilistică și aplicații, Editura Academiei Române, București, 1981.
- ▶ Achim Dragomir, Paraschiva Dragomir, Structuri algebrice, Editura Facla, Timișoara, 1981.
- ▶ Dumitru Gașpar, Analiză funcțională, Editura Facla, Timișoara, 1981.
- ▶ Virgil Obădeanu, Elemente de algebră liniară și geometrie analitică, Timișoara, 1981.
- ▶ Mircea Reghiș, Elemente de teoria mulțimilor și logică matematică, Editura Facla, Timișoara, 1981.
- ▶ Mircea Craioveanu, Ion Doru Albu, Geometrie afină și euclidiană. Exerciții, Editura Facla, Timișoara, 1982.
- ▶ Dan I. Papuc, Geometrie diferențială, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1982.

-
- ▶ Adrian C. Albu, Virgil Obădeanu, Ion P. Popescu, Florian Radu, Dumitru Smarandache, Geometrie pentru perfecționarea profesorilor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
 - ▶ Ion P. Popescu, Geometrie afină și euclidiană, Editura Facla, Timișoara, 1984.
 - ▶ Mihail Megan, Aspecte calitative din analiza matematică, Universitatea din Timișoara, 1984
 - ▶ Mihail Megan, Integrala, Universitatea din Timișoara, Facultatea de Științe ale Naturii, Catedra de Matematică, Timișoara, 1985.
 - ▶ Mircea Reghiș, Lecții de ecuații diferențiale. Operatorii diferențiali liniari, Universitatea din Timișoara, 1986
 - ▶ Mihail Megan, Topologie generală, Tipografia Universității Timișoara, 1987.
 - ▶ Mihail Megan, Propriétés qualitatives des systèmes linéaires contrôlés dans les espaces de dimension infinie, Monographies Mathématiques, Université de Timișoara, 1988
 - ▶ Mircea Craioveanu, Mircea Puta, Introducere în Geometria spectrală, Editura Academiei Române, București, 1988.

Perioada 1990-2004 A doua etapă de dezvoltare

- ▶ În ianuarie 1990, din cadrul Facultății de Științe ale Naturii, se desprinde Facultatea de Matematică, care funcționează sub această denumire până în anul 2004. În perioada 2004-2024 facultatea poartă numele de Facultatea de Matematică și Informatică.
- ▶ În perioada 1990-2004 Facultatea de Matematică începe să se revigoreze. Se dezvoltă activitatea științifică, se publică mai multe cărți și se mărește numărul lucrărilor de specialitate. În același timp, crește numărul deplasărilor științifice în țară și străinătate, se încheie tot mai multe contracte științifice și numeroase cadre didactice tinere obțin burse de specializare, de doctorat sau postdoctorat în străinătate.
- ▶ În cadrul Facultății de Matematică funcționează următoarele programe de licență: Matematică-Pură, Matematică-Fizică, Matematică-Informatică, Matematică și Matematică Aplicată.
- ▶ Programele de studii universitare de masterat s-au diversificat de-a lungul timpului. Succesiv acestea includ: Metode statistice și matematice în economie și finanțe, Matematică aplicată în științele economice, Modelare matematică în economie și științe aplicate, Modele operaționale și control optimal, Statistică aplicată și Informatică, Modelări analitice și geometrice ale sistemelor, Matematici Financiare și Matematică Didactică.

- ▶ Începând cu anul 1997, în cadrul Facultății de Matematică funcționează Sistemul de credite transferabile.
- ▶ Conform Convenției de la Bologna, anul 2005 marchează începutul unei noi etape în învățământul universitar românesc. Învățământul superior este organizat pe cicluri: Licența 3 ani; Masteratul 2 ani; Doctoratul 3-5 ani.
- ▶ Secția de Matematică Pură, promoția 1991-1996 a avut cea mai bună grupă. Au fost opriți ca asistenți următorii absolvenți: Constantin Radu Boldea, Ioan Cașu, Diana Bălțean, Aurelian Crăciunescu, Liana David, Andrei Eckstein, Mihaela Megan, Emilian Părău, Bogdan Sasu și Flavius Turcu.

Apariția departamentelor Tradiția catedrelor ia sfârșit

- ▶ Anul 2004 aduce schimbări profunde în viața Facultății de Matematică. În primul rând s-a schimbat numele devenind Facultatea de Matematică și Informatică. De la catedre se trece la departamente. Erau doar două departamente: Departamentul de Matematică și Departamentul de Informatică.
- ▶ Se remarcă tot mai acut faptul că Informatica a pătruns tot mai adânc în toate domeniile vieții științifice, economice și sociale, devenind un fapt de cultură largă. Conceptele informatice au avut o evoluție rapidă. În această evoluție se angajează mari forțe creatoare formate din matematicieni, logicieni, medici, ingineri, fizicieni și chimiști.
- ▶ Domeniul Informaticii fiind în mare efervescență s-a creat o atmosferă care a impus o schimbare în raportul dintre Matematică și Informatică. În perioada 2004-2008 ultimul decan al Facultății de la Departamentul de Matematică permite trecerea de la limbajul matematic la limbajul informatic.
- ▶ În perioada 2008-2024 decanii Facultății de Matematică și Informatică au fost de la Departamentul de Informatică.

-
- ▶ În perioada 2008-2016 Departamentul de Matematică începe să decadă. În cursurile de licență, din cele cinci secții, mai rămân două: Matematică și Matematică Informatică. La cursurile de masterat rămân tot două: unul pentru cercetare și unul pentru matematică financiară. În anul 2016 Matematica Didactică este desființată.
 - ▶ Perioada 2016-2024 este o perioadă de regres pentru Departamentul de Matematică. Se afișează un dezinteres total. Studenții nu mai sunt interesați de studiu, considerând că internetul le oferă totul. A mai venit și pandemia, iar cursurile online au dus la o slabă pregătire.
 - ▶ Se observă și o slabă pregătire în rândul celor admiși la doctorat. La Departamentul de Matematică sunt mai mulți conducători de doctorat decât doctoranzi. Se face o confuzie majoră crezându-se că elaborarea unei teze de doctorat este asemănătoare cu elaborarea unei lucrări de dizertație. Din nefericire această situație nu are un vinovat.

Perfecționarea prin doctorate

- ▶ **Geometria** este cea mai veche ramură a matematicii. Profesorul Dr. **Gheorghe Th. Gheorghiu** a susținut dezvoltarea unei școli de geometrie la Timișoara. A oferit titlul de doctor în geometrie lui Virgil Obădeanu în 1968, lui Ion P. Popescu în 1971 și lui Dumitru Opriș în 1973.
- ▶ Sub îndrumarea Profesorului Dr. **Dan Papuc** au scris teze de doctorat în geometrie următorii cadre didactice: Adalbert Csaba Hatvany, Emil Petrișor, Iosefina Mihuț, Adrian C. Albu, Ion Doru Albu, Mircea Puta, Cătălin Vasii, Florian Creț, Constantin Pătrășcanu.
- ▶ Îndrumați de Prof. Dr. **Mircea Craioveanu** elaborează teze de doctorat în geometrie următoarele persoane: Camelia Ionela Petrișor, Filip Fiat, Răzvan Tudoran
- ▶ Prof. Dr. **Virgil Obădeanu** a condus doctorate tot în geometrie. Dintre doctorii domniei sale amintim: Mihaela Megan-Neamțu, Constantin Bota, Vernic Corina.

- ▶ **Analiza Matematică** este cea mai puternică ramură a matematicii. Pe meleagurile timișorene a fost slujită cu patimă și devotament. Așa cum s-a arătat mai sus, aceasta a început cu Traian Lalescu și a continuat cu Mihail Ghermănescu. A ajuns la apogeu odată ce unii profesori de analiză matematică au primit dreptul de a conduce doctorate.
- ▶ În perioada 1971-1989 în **Analiza Reală și Abstractă** a condus doctorate Profesorul Dr. **Ioan Bâtea**. Sub îndrumarea sa au elaborat teze de doctorat următorii: Viorel Radu , Gheorghe Bocșan, Nicolae Petru Suciu de la Universitatea din Timișoara și Octavian Lipovan împreună cu Eugen Rovența de la Politehnica din Timișoara.
- ▶ În aceeași perioadă 1971-1989, în domeniul **Ecuțiilor Diferențiale** a condus doctorate Profesorul Dr. **Mircea Alexandru Reghiș**. Dintre doctorii domniei sale îi amintim pe: Minerva Marta Labonțiu-Bocșa; Mihail Megan; Ștefan Balint, Nicolae Popescu, Elisabeta Galetaru; Petre Preda; Paul Topuzu; Traian Ceașu; Ilie Stan; Dumitru Hărăguș; Alexandru Terescenco; Silviu Birăuaș de la Universitatea din Timișoara și pe Pașcu Găvruță și Gheorghe Babescu de la Politehnica din Timișoara.

- ▶ După anul 1990 Profesorul Dr. **Dumitru Gașpar** a condus doctorate în Analiză Matematică și Analiză Funcțională. Sub conducerea sa au primit titlul de doctor în matematică următoarele persoane: Dobrinca Mihailov; Nicolae Cofan; Doru Păunescu; Loredana Ciurdariu; Adina Juratoni; Flavius Lucian Pater; Maria Anastasia Jivulescu, Tudor Bânzar, Lia Rotaru.
- ▶ Profesorul Dr. Emerit **Mihail Megan** conduce doctorate în Analiză Matematică și Teoria Controlului. Domnia Sa are nu mai puțin de 37 de doctori confirmați. Dintre aceștia îi amintim pe Constantin Bușe, Bogdan Sasu și Adina Luminița Sasu.
- ▶ Profesorii **Gheorghe Constantin** și **Viorel Radu** au condus doctorate în Teoria Probabilităților și Statistică. Sub îndrumarea lor au obținut titlul de doctor Romeo Iosif Negrea și respectiv Liviu Cădariu-Brailoiu.
- ▶ Profesorul Dr. Emerit **Ștefan Balint** conduce doctorate în domeniul Ecuțiilor Diferențiale și Matematică Aplicată. Domnia Sa are 27 de doctori confirmați. Noi îi amintim pe Bogdan Căruntu și Gheorghe Țigan.

-
- ▶ După anul 2005 au obținut drept de conducere la doctorat și profesorii **Petru Jelelean** – 2007, Ecuatii cu Derivate Parțiale; **Constantin Bușe** – 2008, Ecuatii Diferențiale; **Petre Preda** – 2010, Analiză Matematică.
 - ▶ După Legea Educației Naționale Nr. 1 din anul 2011, în urma susținerii tezelor de abilitare, au devenit conducători de doctorat în domeniul Matematică: **Bogdan Sasu** – 2013; **Adina Luminița Sasu** – 2014; **Cornelia Draga Vizman** – 2014; **Eva Kaslik** – 2015; **Mihaela Neamțu** – 2018; **Ciprian Ion Preda** – 2018; **Cristian Lăzureanu** – 2023.

Urmașul Profesorului Mircea Alexandru Reghiș

- ▶ **Mihail Megan**, Profesor Dr. Emerit, după ce a cucerit ređuta Facultății de Matematică-Mecanică, a condus-o mult timp, ani la rând. Fiind un student eminent după absolvirea facultății, în anul 1977 devine Doctor în Matematică la Universitatea din Timișoara cu teza Comportări asimptotice și controlabilitate la ecuații diferențiale liniare, sub conducerea Prof. Dr. Mircea Alexandru Reghiș.
- ▶ Înzestrat cu talent și har, dar și cu o forță de muncă ieșită din comun, și-a depășit toți înaintașii, iar următorii sunt cu mult în spatele lui. Profesorul Mihail Megan s-a remarcat prin multe acțiuni. Noi amintim doar câteva.
- ▶ Are o atitudine sănătoasă față de meseria de profesor. Elevii și studenții trebuiau să-l respecte pe profesor atât în timpul studiilor, cât și după absolvire.
- ▶ Consideră că atât studenții cât și doctoranzii trebuie ajutați și îndrumați în munca de cercetare.

-
- ▶ A contribuit la ridicarea prestigiului facultății noastre În perioada cât a fost decan a colaborat cu decanii de la celelalte facultăți de matematică din țară Iași, București și Cluj.
 - ▶ A redactat un număr impresionant de cărți și culegeri de probleme de matematică. Acestea au o tentă originală, deoarece au fost redactate numai după ce autorul și-a făcut o solidă cultură profesională.
 - ▶ În cercetare a publicat o mulțime de articole științifice și de monografii matematice. Numărul activităților sale depășește câteva sute.
 - ▶ A căutat să atragă la Facultatea de Matematică din Timișoara pe cei mai buni absolvenți de liceu pasionați de matematică. În acest sens a sprijinit Concursul Interjudețean Traian Lalescu la care participă județele Arad, Caraș, Severin, Hunedoara și Timiș.
 - ▶ Exemplul lui Mihail Megan trebuie urmat.

Lista cărților tipărite în perioada 1990 – 2024

- ▶ Mircea Puta, Hamiltonian Mechanical Systems and Geometric Quantization, Kluwer Academic Publishers, 1993.
- ▶ Nicolae Avram, Mihail Megan, Teste grilă de matematică și fizică, Editura Teora, 1994.
- ▶ Mihail Megan, Gheorghe Ivan, Mircea Puta, Probleme de Analiză matematică, Algebră, Geometrie și Trigonometrie, Editura Helicon, Timișoara, 1994.
- ▶ Mihail Megan, Bogdan Sasu, Mihaela Neamțu, Aurelian Crăciunescu, Bazele Analizei matematice, prin exerciții și probleme, Editura Helicon, Timișoara, 1994.
- ▶ Adrian C. Albu, Fundamentele matematicii. O introducere cu exemple și exerciții, Editura Eurobit, Timișoara, 1995
- ▶ Dumitru Gașpar, Nicolae Suci, Funcții de variabilă complexă, Editura Mirton, 1995
- ▶ Mihail Megan, Constantin Bușe, Dan Radu Lațcu, Sinteze, probleme și teste de analiză matematică, Editura Amacord, Timișoara, 1995
- ▶ Gheorghe Ivan, Bazele algebrei liniare și aplicații, Editura Mirton, Timișoara, 1996
- ▶ Mihail Megan, Bazele Analizei matematice, Editura Eurobit, volumul 1, Timișoara, 1996
- ▶ Mihail Megan, Bazele Analizei matematice, Editura Eurobit, volumul 1, Timișoara, 1997
- ▶ Mihail Megan, Bazele Analizei matematice, Editura Eurobit, volumul 1, Timișoara, 1998
- ▶ Mircea Puta, Probleme de geometrie analitică pentru admiterea în învățământul superior, Editura Mirton, Timișoara, 1997.

- ▶ Dumitru Gașpar, Nicolae Suciu, *Analiză complexă*, Editura Academiei Române, București, 1999
- ▶ Viorel Radu, *Leții de matematică elementară. Algebră, Analiză*, Editura Spicon, Târgu Jiu, 1996
- ▶ Viorel Radu, Ion Doru Albu, Gheorghe Ivan, *Teste și Teme de matematică*, Editura Gil, Zalău, 1996
- ▶ Adrian C. Albu, Petre Dragoș, *Geometrie cu coordonate*, Editura Eurobit, Timișoara, 1997
- ▶ Adrian C. Albu, *Istoria matematicii*, Editura Mirton, Timișoara, 1997
- ▶ Mihail Megan, Gheorghe Ivan, Mircea Puta, *Examene și concursuri pentru profesorii de matematică*, Editura Mirton, 1997
- ▶ Dumitru Opreș, Ion Butulescu, *Metode geometrice în studiul sistemelor de ecuații diferențiale*, Editura Mirton, Timișoara, 1997
- ▶ Viorel Radu, Dorel Barbu, Emilian Părău, Nicolae Surulescu, *Elemente de Teoria Probabilităților și Aplicații*, Editura Mirton, Timișoara, 1997
- ▶ Ion Doru Albu, *Geometrie. Concepe și metode de studiu. Construcția axiomatică a geometriei euclidiene*, Editura Mirton, Timișoara, 1998
- ▶ Vasile Popuța, *Algebră*, Editura Mirton, Timișoara, 1998
- ▶ Mircea Reghiș, Gheorghe Babescu, *Ecuații diferențiale liniare de ordinul doi în spații Banach*, Editura Academiei Române, București, 1998

-
- ▶ Dumitru Opreș, Gheorghe Silberberg, *Capitole de cercetări operaționale*, Editura Mirton, Timișoara, 1998
 - ▶ Ion Doru Albu, Ion Damian Bârchi, *Geometrie vectorială în liceu*, Editura Bârchi, Timișoara, 2004.
 - ▶ Ion Doru Albu, *Geometrie. Concepte și metode de studiu. Metode algebrice în geometria euclidiană: structuri vectoriale și de coordonate asociate spațiului euclidian*, Editura Timpul, Reșița, 1999.
 - ▶ Gheorghe Bocșan, Elena Topuzu, *Modelare stochastică. Idei și concepte fundamentale*, Editura Orizonturi Universitare, Timișoara, 2005.
 - ▶ Petre Preda, *Analiză reală*, Tipografia Universității Timișoara, 1991.
 - ▶ Petre Preda, *Probleme de analiză matematică*, Tipografia Universității Timișoara, 1993
 - ▶ Petre Preda, Alin Pogan, Ciprian Preda, *Probleme de funcții reale*, Editura Mirton, Timișoara, 2003.
 - ▶ Gheorghe Ivan, *Teste și probleme de algebră liniară*, Editura Politehnica, Timișoara, 2000.

- ▶ Traian Ceașu, Topologie, Editura Mirton, Timișoara, 2003.
- ▶ Traian Ceașu, Nicolae Suci, Funcții complexe. Probleme și exerciții, Editura Mirton, Timișoara, 2001.
- ▶ Mihail Megan, Ion Doru Albu, Traian Ceașu, Gheorghe Ivan, Probleme de Matematică pentru Admiterea în Facultățile de Matematică și Informatică, Universitatea de Vest din Timișoara, 2003.
- ▶ Traian Ceașu, Mulțimi numerice, Editura Mirton, Timișoara, 2008.
- ▶ Ivan Gheorghe, Paul Mihai Șușoi, Elemente de teoria polinoamelor și a ecuațiilor algebrice, Editura Ionescu, Caransebeș, 2001.
- ▶ Traian Ceașu, Larisa Elena Biriș, Funcții elementare, Editura Matrix Rom, București, 2017.
- ▶ Traian Ceașu, Mihail Megan, Funcții reale, Editura Mirton, Timișoara, 2005.
- ▶ Mihail Megan, Bazele Analizei matematice pe dreapta reală, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2012
- ▶ Traian Ceașu, Larisa Elena Biriș, Mihai-Gabriel Babuția, Elemente de teoria mulțimilor, Editura Matrix Rom, București, 2016

- ▶ Mircea Reghiș, Paul Topuzu, Ecuatii diferențiale ordinare. Teme de bază, Editura Mirton, Timișoara, 2000
- ▶ Traian Ceaușu, Capitole speciale de analiză matematică, Editura Matrix Rom, București, 2018
- ▶ Árpád Bényi, Ioan Cașu, A collection of problems of elementary mathematics, Editura Mirton, Timișoara, 2001
- ▶ Mihail Megan, Dan Radu Lațcu, Mihaela Neamțu, Analiză matematică în R^p prin exerciții și probleme, Editura Mirton, Timișoara, 2003
- ▶ Petre Preda, Aurelian Crăciunescu, Ciprian Preda, Probleme de analiză matematică, Editura Mirton, Timișoara, 2004
- ▶ Petre Preda, Aurelian Crăciunescu, Ciprian Preda, Probleme de analiză matematică. Diferențiabilitate, Editura Mirton, Timișoara, 2005
- ▶ Petre Preda, Aurelian Crăciunescu, Ciprian Preda, Probleme de analiză matematică. Integrabilitate, Editura Mirton, Timișoara, 2007
- ▶ Mihail Megan, Adina Luminița Sasu, Bogdan Sasu, Calculul diferențial în R prin exerciții și probleme, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2001

-
- ▶ Mihail Megan, Adina Luminița Sasu, Bogdan Sasu, Calculul integral în \mathbb{R} prin exerciții și probleme, Editura Universității de Vest, Timișoara, 2003
 - ▶ Mihail Megan, Silviu Birăuș, Sorin Noaghi, Mihai Ștefan Neamțu, Algebră, Geometrie plană și Analiză matematică pentru performanță în liceu, Editura Mirton, Timișoara, 2006.
 - ▶ Mihail Megan, Silviu Birăuș, Sorin Noaghi, Mihai Neamțu, Capitole speciale de matematică pentru performanță în liceu, Editura Mirton, Timișoara, 2007.
 - ▶ Adrian C. Albu, O istorie a matematicii: Antichitate, Editura Nomina, Pitești, 2009.
 - ▶ Dan I. Papuc, Universul matematic al civilizației umane, Universitatea de Vest din Timișoara, 2016.
 - ▶ Mihai Megan, Traian Ceaușu, Ioan Lucian Popa, Probleme de matematică cu enunțuri și soluții date la concursurile de matematică 1993-2013, Editura Matrix Rom, București, 2014.

Concluzii Respectarea trecutului Speranța viitorului

- ▶ Înainte de final suntem obligați să mai amintim încă o dată părerea noastră.
- ▶ Matematica este o știință nehotărâtă. Oferă o deosebită groază și îi ține pe oameni la depărtare. Ce să mai vorbim. Este o știință puțin simpatică. Pe de altă parte, matematica este o știință care are o evoluție plină de farmec și de mister. Da matematica are o evoluție în care bucuria descoperirilor reprezintă o dimensiune infinită specifică numai oamenilor.
- ▶ În momentul de față având în vedere de ceea ce se vorbește pe la colțuri, matematica de la Universitatea de Vest din Timișoara este mai săracă decât Cenușăreasa deoarece și-a pierdut ambii pantofi și a rămas desculță. Dacă la început a fost în fruntea tuturor, acum este la coada tuturor. Din această cauză încă o dată o să vedem ce au făcut înaintașii.
- ▶ La început, facultatea a fost foarte sărăcăcioasă. Primele generații de profesori și de studenți nu aveau spațiu, nu aveau cursuri litografiate, nu aveau o bibliotecă. Profesorii aveau însă mult devotament și multă dragoste și pasiune pentru educarea primelor generații de studenți.

-
- ▶ Pasiunea profesorilor fondatori s-a propagat ca o undă. Generațiile următoare de studenți le-au luat exemplul și au făcut din Facultatea de Matematică de la Timișoara o instituție cunoscută și apreciată. Nobila noastră misiune este să îi venerăm pe toți. Să ne amintim cu emoție de cei care au trecut în lumea umbrelor și să-i respectăm pe cei care mai sunt printre noi.
 - ▶ În primul rând, trebuie să ne îndreptăm atenția spre cadrele didactice femei de la facultatea noastră. De la prima promoție de absolvenți au fost reținute ca absolvente trei femei. După 10 ani, prima muncă obștească în folosul facultății la Gazeta Profesională Integrală au făcut-o tot trei femei. Munca femeilor este de calitate, iar ele și-au înțeles foarte bine rolul lor. Cele care au performat în munca didactică, dar nu au avut mari succese în munca de cercetare, au trecut în învățământul liceal pentru a face educație matematică în școlile timișorene.
 - ▶ Munca de secretariat în facultate au făcut-o tot femeile. Tuturor le mulțumim și le dăruim simbolic câte o floare.

-
- ▶ Emoțiile noastre se îndreaptă și spre bărbații mulți și anonimi care au făcut numai muncă didactică și care nu au avut funcții de conducere.
 - ▶ În prezent, colectivul de cadre didactice de la Facultatea de Matematică și Informatică este format din tineri și tinere care mai au multe de spus și multe de făcut.
 - ▶ Suntem deosebit de onorați să spunem că acest colectiv de cadre didactice are harul priceperii și al competiției și prin munca lor vor aduce matematica universitară timișoreană la locul în care a fost și mai mult decât atât.
 - ▶ Aceste cadre didactice sunt soluția noastră și suntem convinși că următoarea istorie a matematicii universitare timișorene va trece numele lor la loc de cinste.

Bibliografie

- ▶ Ștefan Andonie, Istoria Matematicii în România, Editura Științifică, București, 1966, 1967.
- ▶ Omagiu Profesor Dr. Ioan Bâtea, Universitatea din Timișoara, Facultatea de Științe ale Naturii, Timișoara, 1985.
- ▶ Profesorul Dr. Mircea Reghiș la 70 de ani, Universitatea de Vest din Timișoara, Facultatea de Matematică, Catedra de Ecuații Diferențiale, Timișoara, 2000.
- ▶ Ion P. Popescu, Drum din trecut, Universitatea din Timișoara, Biblioteca Documentară, Timișoara, 1997.
- ▶ Eugen Todoran, Drum spre viitor, Universitatea din Timișoara, Biblioteca Documentară, Timișoara, 1994.
- ▶ Adrian C. Albu, Mihail Megan, Semicentenarul Facultății de Matematică 1948-1998, Manifestările aniversare. O retrospectivă, Universitatea de Vest din Timișoara, Biblioteca Documentară, Timișoara, 1998.

-
- ▶ Volum de colecție editat în onoarea domnului Profesor Dr. Mihail Megan cu ocazia împlinirii vârstei de 60 de ani, Universitatea de Vest din Timișoara, 2006.
 - ▶ Minerva Bocșa, Mihail Megan, In Memoriam Profesor Dr. Doc. Gheorghe Th. Gheorghiu, Universitatea de Vest din Timișoara, Biblioteca Documentară, Timișoara, 2005.
 - ▶ Minerva Bocșa, Mihail Megan, In Memoriam Conferențiar Dr. Maria Neumann, Universitatea de Vest din Timișoara, Biblioteca Documentară, Timișoara, 2007.
 - ▶ Minerva Bocșa, Mihail Megan, In Memoriam Profesor Dr. Doc. Ioan Curea, Universitatea de Vest din Timișoara, Biblioteca Documentară, Timișoara, 2005.
 - ▶ Ioan Munteanu, Rodica Munteanu, Universitatea de Vest din Timișoara, Editura Universității de Vest din Timișoara, 2004.